

Avgjört fyri 60 árum hvussu vit eiga at skikka okkum sunnudag

— *Heiligdagslógin frá 1922 óbroytt. Góð, sum hon er, halda fútin og bispurin.*

Danskir politikarar vilja als onga heiligdagslóg hava. Men hetta verður neyvan samtykt í Fólkinginum

Vit hugsa neyvan um tað dagliga, at nógvar tær lógir, sum siga okkum, hvat vit sleppa at gera og hvat vit ikki sleppa, eru gjørdar í einari aðrari tíð enn okkara.

Tær eru gamlar. Ótíðarhóskandi, vilja summi vera við. Kunna væl brúkast, siga onnur.

Ein av hesum lógum verður 60 ár 1. januar 1984. Og hon hevur verið óbroytt øll hesi 60 árin. Og verður neyvan broytt heldur í næstu framtíð.

Vit tosa um »Lov nr. 353 af 7. august 1922 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen«. Ella heiligdagslógina.

I Danmark kom hon í 1922. Vit finga hana 1. januar 1924 sambært Kgl. Anordning 21. november 1923.

Einasta broyting kom longu í 1930, tá borgarlíga revsilógin kom. Tá vórðu seinastu fimm orðini og tøluni í grein 8 strikað. »Fra 10 til 500 kr.« fullu burtur,

soleiðis, at greinin kom at ljóða:

»Overtrædelse af denne Anordnings Bestemmelser straffes med Bøder«.

Gongur rímliga væl

Men er tað ofta neyðugt at revsa við bót?

Vit hava spurt fútan, N. Nepper-Christensen, um tað er trupult at umsita hesa lógina um, hvussu vit eiga at skikka okkum sunnudag.

Tað er tað ikki, heldur hann. Tað vóru trupulleikar við dansinum. Diskotekklubbbar vórðu stovnaðir fyri at sleppa undan heiligdagslógini. Fyri at sleppa undan at enda dansin á midnátt leygarkvöld.

— Men vit finga tamarhald á hesum og nú er dansurin almennur, sigur fútin.

Dansurin eigur at enda á midnátt leygarkvöld. Men dansihelini hava tíman millum kl. 24.00 og 01.00 til at »avvikla« dansin, sum tað eitur.

— Tað gongur rímliga væl við hesi skipan, sigur fútin.

Politíð hevur eyguni við dansistøðnum og fer okkurt út um lógarheimildina, verður hetta átalað. Tá dansurin er undantikin, hevur politíð ikki

nógv stríð av heiligdagslógini.

— Hon er til at liva við, sum hon er, heldur N. Nepper-Christensen, fúti.

Ejvind Vilhelm, bispur, er eisini nøgdur við lógina, sum hon er.

Hon samsvarar við viðurskiptini og vanliga hugsan hjá okkum.

— Eg verði ikki varugur við, at nakar er misnøgdur við lógina ella finst at henni, sigur Ejvind Vilhelm, sum ikki heldur tað vera neyðugt at broyta lógina frá 1922.

Í kirkjutið

Men hvat sigur so henda góða heiligdagslóg?

Vit gera ein samandratt: Í grein 1 stendur, at bannað er at arbeiða, bæði innandura og uttandura, um hetta órógvur heiligdagsfriðin.

Tó er loyvt at gera átroðkandi arbeiði, eitt nú hoyggja, um hetta ikki órógvur gudstænastuna.

Skip kunna bunkra, neyðug koyring hjá tí almenna er loyvd og skip, sum liggja í neyðhavn ella fyri akker, kunna umvælast. Eisini í kirkjutið.

Í grein 2 fáa vit so at vita, hvat ikki er loyvt at athavast millum kl. 9.00 og 16.00 heiligidagar.

Tað er til dømis bannað »paa offentlige Bevætningssteder at afholde

Sammenkomster eller Drikkelag, hvilket medfører en saadan støj, at omboende derved kan forulempes«. »Væddeløb og Klapjagt« eru heldur ikki loyvd hesar tímar. Ella yvirhøvur at stutteika sær á almennum stað.

Men ongin regla uttan undantak: verður gudstænastan ikki órógvad, er loyvt at skipa fyri »Ildrætsøvelser og Øvelser, der tilsigter Uddannelse til Fædrelandets Forsvar«.

Og finkultururin hevur verið høgt mettur tá fyrst í tjúgunum. Tí Landsstýrið kann geva loyvi til »Afholdelse af Eftermiddagsforestillinger af højere Art paa faste teatre samt indendørs Koncerter af højere Art«.

Men »dog ikke før Kl. 2 Eftermiddag«.

Og bert, um tað er átroðkandi neyðugt, sleppur tað almenna at fundast og dømsvaldið at arbeiða millum 9.00 og 16.00 heiligidagar.

Skirisdag, langafriggjadag, jóladag, páskadag og hvítusunnudag er tíðaravmarkingin (9.00–16.00) tó

ikkí galdandi. Hesar dagar skal vera friður allar 24 tímar.

Tað stendur í grein 4 í heiligdagslógini.

Grein 3 er um almennar samkomur.

Tær mugu ikki vera í kirkjutið, men eru tó altíð loyvdar eftir kl. 16.00.

Seinasti dansur á midnátt

Og nú koma vit til grein 5. Tann fyrsta, fólk hugsa um, tá tey hoyra heiligdagslógina nevnda.

Greinin um dansin leygar kvöld:

»Offentlige Forlystelser maa Aftenen før en Helligdag ikke vedvare længere end til midnat og slet ikke finde Sted Aftenen forud for Juledag, Paaskedag og Pinsedag efter Kl. 6«.

Tað var orðið »Offentlige« (og stuttleikaskatturin sjálvandi), sum var atvoldin til teir nógvu diskotekklubbarnar kring landið.

Tí limir í feløgum og klubbum kunna dansa so

Hetta er lógin, sum danir royna at laga seg eftir. Hon er munandi linari enn lógin frá 1922, sum vit brúka her í Føroyum. Lógin frá 1963 við broytingini, sum kom 1. januar 1981, er eisini galdandi í Grønlandi.

Broytingin 1. januar 1981 var, at kl. 14. í grein 2, stk. 1, nr. 2 bleiv til kl. 12. Altså lógin bleiv uppafur linari. 1963-lógin er 150 orð. Okkara, tann frá 1922, er 550 orð!

5. HEILIGDAGE

Lov nr 71 af 13.3.1963

Heiligdagslov

■ §1. Der må ikke på folkekirkens helligdage foretages noget, hvorved gudstjenesten forstyrres.

■ §2. Der må ikke afholdes offentlige forlystelser:

1) på langfredag, 1. påskedag eller 1. pinsedag efter kl 6, på juleaftensdag efter kl 16 eller på juledag.

2) på folkekirkens øvrige helligdage i tiden mellem kl 6 og kl 14.

□ Stk 2. Reglerne i stk 1 finder også anvendelse med hensyn til:

1) optog med musik,

2) underholdning på offentlige beværtningssteder,

3) offentlige motorløb,

4) offentlige gymnastik-, sports- og idrætsopvisninger, såfremt der

deltager professionelle eller finder totalisatorspil sted.

□ Stk 3. Under særlige omstændigheder kan politiet gøre undtagelse

fra reglerne i stk 1 og 2.

■ §3. Overtrædelse af loven straffes med bøde, medmindre strengere

straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

■ §4. Lov nr 85 af 7. april 1936 om den offentlige fred på folkekir-

kens helligdage samt grundlovsdagen ophæves.

■ §5. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kgl anordning sættes i kraft for færøerne med de afvigelser, som færøernes særlige forhold

tilsiger.